

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

S M Ő
SVAZ MĚST A OBCÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Centra
Společných
Služeb

Aktuální problémy ve veřejných zakázkách

Sborník z právní konference

Svaz měst a obcí České republiky

Praha, únor 2020

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Aktuální problémy ve veřejných zakázkách

Sborník z právní konference

Obsah

Národní elektronický nástroj – NEN	5
Ing. Ondřej Ječný	
Sociálně odpovědné zadávání veřejných zakázek jako trend a nástroj řízení kvality	7
Mgr. Adam Gromnica	
Krajský úřad Jihomoravského kraje se hlásí ke konceptu odpovědného veřejného zadávání již několik let	10
Mgr. Martin Koníček	
Změna závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku	11
Ing. Jaroslav Halamíček	
Povinná elektronická komunikace v zadávacím řízení a využití e-nástrojů	15
Ing. Stanislav Bogdanov	
Národní elektronický nástroj	31
Ing. Markéta Hradská	
Využívání elektronických nástrojů ve veřejných zakázkách	45
Mgr. Veronika Svobodová	

Předmluva

Vážení čtenáři,

tato publikace vznikla jako sborník příspěvků, které zazněly na právní konferenci s názvem Aktuální problémy ve veřejných zakázkách pořádané Svazem měst a obcí České republiky. Konference proběhla v rámci projektu „Posilování administrativní kapacity obcí na bázi meziobecní spolupráce“ financovaného z Operačního programu Zaměstnanost.

Mezi tématy, která jsme na konferenci slyšeli, byla i elektronizace ve veřejných zakázkách. Problematika elektronizace je stále aktuální, jelikož teprve účinností nové právní úpravy se mohly projevit všechny důsledky spjaté s elektronickou komunikací. Uvidíme, jak si za pár let s elektronizací poradí Úřad pro ochranu hospodářské soutěže a soudy. Zda se současná výkladová praxe bude na základě rozhodnutí dozorových a soudních orgánů měnit, může být tématem až budoucích konferencí k veřejným zakázkám.

Velká část programu byla věnována Národnímu elektronickému nástroji. K danému tématu nabízíme v tomto sborníku hned několik příspěvků, a to i včetně prezentace ředitele Odboru národních a EU informačních systémů na Ministerstvu pro místní rozvoj Ing. Stanislava Bogdanova. Věříme, že čtenářům všechny příspěvky pomohou při práci s Národním elektronickým nástrojem.

Závěr prvního dne konference byl zaměřen na společensky odpovědné zadávání veřejných zakázek. Společné diskuze k tomuto tématu se zúčastnil i Mgr. Adam Gromnica jakožto zástupce Ministerstva práce a sociálních věcí, kde působí na projektu Společensky odpovědné veřejné zadávání. Do sborníku přispěl článkem, který popisuje možnosti společensky odpovědného zadávání v praxi. O přímé implementaci společensky odpovědného zadávání se pak můžeme dočíst v článku od Mgr. Martina Koníčka, který je vedoucím odboru kanceláře ředitele Krajského úřadu Jihomoravského kraje. Krajský úřad Jihomoravského kraje uplatňuje prvky odpovědného přístupu ve svých zakázkách a nákupech již od roku 2015 a zcela jistě tak má cenné zkušenosti s tímto inovativním postupem ve veřejných zakázkách.

Velmi žádaným tématem v oblasti veřejných zakázek bývá změna smlouvy v průběhu realizace zakázky. Celou konferenci tímto tématem zahájil ředitel Odboru práva veřejných zakázek a koncesí na Ministerstvu pro místní rozvoj JUDr. Mgr. Vlastimil Fidler. Pohled z praxe představil v rámci workshopů, které na konferenci probíhaly, Ing. Jaroslav Halamiček, jehož příspěvek taktéž naleznete v tomto sborníku.

Budeme rádi, pokud se tento sborník stane vaším dobrým průvodcem při zadávání veřejných zakázek.

Příjemné čtení přeje
Tým Center společných služeb

Projekt „Posilování administrativní kapacity obcí na základě meziobecní spolupráce“, zkráceně také „Centra společných služeb“ (CSS), reg. č. CZ.03.4.74/0.0/0.0/15_019/0003017, je spolufinancován Evropskou unií.

Národní elektronický nástroj – NEN

Definice Národního elektronického nástroje (NEN) je komplexní elektronický nástroj pro administraci a zadávání veřejných zakázek a koncesí pro všechny kategorie veřejných zakázek a všechny kategorie zadavatelů, vč. sektorových, který podporuje všechny rozsahy elektronizace od evidence zadávacích řízení po plně elektronické postupy.¹

Usnesením vlády ze dne 18. ledna 2016 č. 25 o Strategii elektronizace zadávání veřejných zakázek pro období let 2016 až 2020, k vyhodnocení efektivity fungování a k dalšímu postupu využívání elektronických tržišť veřejné správy a k povinnému používání NEN (Strategie) uložila vláda ministryni pro místní rozvoj zajistit realizaci kroků spojených s ukončením stávajícího systému elektronických tržišť veřejné správy ke dni 30. června 2017, respektive zajistit postupný náběh povinného používání NEN.

Na základě Strategie Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR) předložilo vládě, v dubnu roku 2017, Návrh usnesení vlády o uložení povinnosti využívat Národní elektronický nástroj při zadávání veřejných zakázek (Usnesení vlády č. 467 ze dne 21. 6. 2017), který byl následně pozměněn usnesením vlády č. 408/2018 o uložení povinnosti využívat Národní elektronický nástroj při zadávání veřejných zakázek (Usnesení).

Usnesení uložilo povinnost využívat NEN členům vlády a vedoucím ostatních ústředních správních úřadů a jim podřízeným orgánům a organizacím, kteří jsou veřejnými zadavateli podle § 4 odst. 1 písm. a) (*Česká republika, případně organizační složky státu, kteří jsou samostatnými zadavateli*), a c) (*Státní příspěvkové organizace*) ZZVZ od 1. července 2018 a to u zakázek od 500 tis. Kč bez DPH. **Povinnost využívat NEN tedy nespadá na ostatní zadavatele – např. Českou národní banku, územní samosprávné celky, případně příspěvkové organizace a jiné právnické osoby.**

Zde je vhodné upozornit, že **povinnost používat NEN, je povinností využívat určitý elektronický nástroj pro přesně vymezený okruh veřejných zadavatelů, oproti povinnosti stanovené § 211 odst. 3 ZZVZ, kde je stanovena povinná elektronická forma komunikace mezi zadavatelem a dodavatelem**, v rámci zakázek v režimu ZZVZ. **NEN je pouze jedním z prostředků, kterým může zadavatel elektronicky komunikovat s dodavatelem v souladu se ZZVZ.** V NEN v režimu veřejné zakázky malého rozsahu (tj. 0–2 mil. Kč bez DPH u dodávek a služeb, 0–6 mil. Kč bez DPH u stavebních prací), může dodavatel komunikovat jakýmkoliv způsobem, který uzná za vhodný, a přijímat nabídky listinnou formou, elektronickou formou, popřípadě jejich kombinací.

NEN je elektronickým nástrojem ve smyslu § 213 ZZVZ, který je certifikovaným elektronickým nástrojem v celém rozsahu vyhlášky č. 260/2016 Sb., o stanovení podrobnějších podmínek týkajících se elektronických nástrojů, elektronických úkonů při zadávání veřejných zakázek a certifikátu shody (*na profil zadavatele, pro elektronickou realizaci zadávacích řízení, pro elektronickou aukci, pro rámcové dohody, pro dynamický nákupní systém, pro elektronickou realizaci soutěží o návrh, pro elektronický katalog*), včetně požadavků § 17 (*Informace a dokumenty uveřejňované na profilu zadavatele*), § 18 (*Struktura údajů uveřejněných na profilu zadavatele*) a § 19 (*Postup při změně profilu zadavatele*) vyhlášky č. 168/2016 Sb., o uveřejňování formulářů pro účely zákona o zadávání veřejných zakázek a náležitostech profilu zadavatele. Splnění těchto požadavků kladených na zadavatele lze vždy prokázat certifikátem shody, který vydal subjekt posuzování shody akreditovaný vnitrostátním akreditačním orgánem na základě jiného právního předpisu. NEN je držitelem certifikátu funkčnosti elektronického nástroje, prostředky elektronického nástroje a dvou certifikátů funkčnosti Zjednodušeného průchodu NEN.

Správce NEN je Ministerstvo pro místní rozvoj. NEN lze v souladu s § 214 odst. 2. ZZVZ využívat jako druhý profil zadavatele, za předpokladu, že zadavatel označí tento profil zadavatele ve Věstníku veřejných zakázek jako aktivní.

NEN je v současné době pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace a jiné právnické osoby alternativním elektronickým nástrojem ke komerčním elektronickým nástrojům, který umožňuje využívat státem provozovaný elektronický nástroj na zadávání veřejných zakázek, který je bezplatný, který garantuje uchování dat po dobu 10 let zcela zdarma a jehož správu zajišťuje MMR jako gestor ZZVZ. Bezplatnost systému však nelze brát jako absolutní. Zadavatel platí za služby třetích stran, respektive za odesílání oznámení do Věstníku veřejných zakázek, elektronický podpis, který je třeba k registraci subjektu do NEN nebo šifrovací klíč, který je třeba využívat při realizaci zadávacího řízení v NEN v režimu ZZVZ v souladu s § 211 odst. 4 ZZVZ.

V případě, že se zadavatel rozhodne využívat NEN k zadávání svých veřejných zakázek, je nejsnazší cestou vyhledat webové stránky NEN <https://nen.nipez.cz/>, kde zadavatel nalezne veškeré potřebné informace nejen v začátcích s NEN, ale také další metodické materiály a uživatelské příručky, které napomáhají zadavateli v další práci s NEN.

---

¹⁾ <https://nen.nipez.cz/>

Ing. Ondřej Ječný

Ondřej Ječný v současné době působí jako vedoucí oddělení centrálního nákupu Ministerstva vnitra. V rámci své pozice koordinuje centrální nákupy a elektronické systémy pro zadávání veřejných zakázek. Aktivně se zabývá elektronizací veřejných zakázek se zaměřením na centrální nákupy.

Sociálně odpovědné zadávání veřejných zakázek jako trend a nástroj řízení kvality

Co je sociálně odpovědným zadáváním veřejných zakázek a co jím naopak není?

Jednoduše řečeno je sociálně odpovědné zadávání veřejných zakázek (SOVZ) pouze chytrý přístup, který umožňuje zadavateli za jedny vynaložené prostředky získat více než jen odpovídající protiplnění. Oním „více“ je přidaná společenská hodnota, která se může týkat dopadů (typicky) do sféry sociální nebo na životní prostředí.

SOVZ ovšem není možné považovat za zakázkovou charitu nebo dražší nákupy. Primární pro zadavatele vždy musí být dosažení nejlepší kvality plnění za nejlepší cenu. Konečně, řada témat SOVZ se na kvalitě poptávaných plnění může ve výsledku pozitivně projevit.

Sociálně odpovědné veřejné zadávání není možné omezovat pouze na oblast tzv. vyhrazených zakázek nebo na zaměstnávání 10 procent dlouhodobě nezaměstnaných. Jedná se o komplexní přístup k veřejným zakázkám, který umožňuje zadavateli dosáhnout za vynaložené prostředky další přidanou hodnotu (spočívající ve zlepšení sociálních podmínek dotčených osob, nebo ve zmírnění negativních environmentálních dopadů nákupu).

Jedná se o součást rozvinutého konceptu, který čerpá z řady mezinárodních iniciativ a dokumentů, a který lze nalézt v nejrůznějších koutech světa. Nejen v oblastech jako je Skandinávie nebo zakládající země Evropské Unie, ale i ve východní Evropě, v Asii nebo Jižní Africe.

Jmenovitě v rámci Evropské Unie je *Směrnici Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES* nastaven rámec pro běžné veřejné nakupování. Preambule této směrnice přitom obsahuje okolo čtyř desítek odstavců, které podněcují veřejné zadavatele k tomu, aby své kupní síly využívali ke zlepšování stavu životního prostředí, ke zlepšení sociálních podmínek, nebo k podpoře inovací. Česká republika zahrнула příslušné nástroje do svého *zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů*.

V České republice se koncept SOVZ může opřít například o usnesení Vlády České republiky č. 531 ze dne 24. července 2017, které veřejným zadavatelům doporučuje uplatňovat Pravidla uplatňování odpovědného přístupu při zadávání veřejných zakázek a nákupech státní správy a samosprávy. Další signál směrem k udržitelnému nakupování veřejných institucí obsahuje rovněž strategický rámec Česká republika 2030 (zejména její cíl č. 12.7).

Čeho se SOVZ týká?

Škála témat souvisejících s SOVZ je pestrá a mnohý zadavatel si najde téma, které by jej mohlo zaujmout, a nemusí nutně sledovat všechny společensky prospěšné cíle. Může jí o pracovní podmínky při poskytování služeb a stavebních prací přímo na území České republiky (včetně otázek BOZP a nelegálního zaměstnávání). Může se ale jednat i o otázku dodržování práv zaměstnanců ze zemí globálního jihu v dodavatelských řetězcích. Pracovní příležitosti při plnění veřejných zakázek mohou být využity k sociální aktivizaci znevýhodněných osob.

Z hlediska environmentálního může zadavatel usilovat o snižování negativních dopadů výroby jím poptávaného plnění na životní prostředí. I v rámci veřejných nákupů je možné se zaměřit na snižování uhlíkové stopy. Výzvou jsou také otázky snižování produkce odpadů nebo větší tlak na recyklaci a postupnou změnu stávajícího ekonomického modelu na více oběhový (cirkulární).

V neposlední řadě je namístě zmínit orientaci na zdravou soutěž a podporu účasti zejména malých podniků a mikropodniků v zadávacích řízeních. Vedle toho se významným tématem SOVZ stávají rovněž férové vztahy v rámci dodavatelského řetězce.

Pro koho SOVZ je?

Nejzdařilejšími příklady jsou zpravidla komplexní a promyšlené velké zakázky zadávané velkými organizacemi, jako byly například Olympijské hry v Londýně v roce 2012. Z toho by mohl vzniknout mylný dojem, že SOVZ je tématem pro velké hráče (ať již zadavatele nebo dodavatele). Tak tomu ovšem není! Sociálně odpovědně se při nakupování může chovat kterýkoli zadavatel a to i v rámci menších kontraktů. Udržitelné aspekty v České republice aplikovala již i menší města nebo městské části územně členěných obcí.

Jaké jsou nároky?

Koncept SOVZ vyžaduje po zadavateli jisté úsilí. Měl by si definovat cíle, k jejichž dosažení mu i jeho nákupy mohou dopomoci. Například: pokud ho trápí otázka znevýhodněných osob, jeho nákupy mu mohou pomoci v rámci systému sociální aktivizace, pokud se zajímá o znečištění ovzduší, může se zaměřit na hledání řešení, která mají na kvalitu ovzduší nejméně negativní vliv.

Zadavatel nemusí všechno znát sám a měl by schopný si říct o radu nebo výpomoc. Může využít možnosti vzdělávání, může spolupracovat s jinými organizacemi (typicky s Úřadem práce, Probační a mediační službou, sociálními kurátory, neziskovými organizacemi, státními agenturami apod.).

Vzhledem k tomu, že uplatňování principů SOVZ může pro dodavatele představovat nové požadavky, je namístě komunikovat s trhem a to v dostatečném předstihu, aby se na nové požadavky stihl dobře adaptovat. Zadavatel by se tedy neměl zdráhat uveřejňovat plán veřejných zakázek, využívat nástroje komunikace s dodavateli (jako je předběžná tržní konzultace) nebo postupy, které jednání přímo předpokládají (řízení se soutěžním dialogem, jednací řízení s uveřejněním).

V čem jsou výhody?

Výhodami udržitelného nakupování jsou různé. Tlak na nejnižší cenu bez přívlastků může vést k získávání nejlevnějšího a nejméně kvalitního plnění. Sociálně odpovědný přístup nejenže vede k prosazování cílů udržitelnosti (SDG's), jak jsou definovány OSN a popsány ve strategickém rámci Česká republika 2030, ale může přispět také k lepšímu řízení smluvních vztahů zadavatelů s dodavateli, k dosažení vyšší přidané sociální hodnoty, ke snížení ekologické zátěže související s příslušnými nákupy, ale i ke kvalitnějšímu plnění a hladšímu průběhu veřejné zakázky.

Mezi možné výhody lze zahrnout rovněž otevření a zpřístupnění trhu veřejných zakázek například menším dodavatelům, nebo dodavatelům nabízejícím inovativnější a šetrnější řešení.

Kde už to zafungovalo?

Není překvapivé, že je koncept SOVZ nejsilněji zastoupen zejména v zemích západní Evropy (včetně Britských ostrovů) nebo ve Skandinávii. Velmi inspirativní příklady však přicházejí i ze zemí Visegrádské skupiny. Ve Varšavě se staly významným tématem pracovní a sociální podmínky zaměstnanců zapojených do plnění veřejných zakázek. Maďarská metropole se pro změnu orientuje na environmentální témata. I na Balkáně se však můžeme setkat se zajímavými příklady. Ve městě Burgas například řešili problém energetických úspor při rekonstrukci památkově cenné radnice.

Příklady dobré praxe lze, samozřejmě, nalézt i u nás. Některé z nich se již podařilo prozkoumat a popsat. Případové studie jsou k dispozici například na webových stránkách <http://sovz.cz/priklady-dobre-praxe/>.

Tam, kde koncept naopak nezafungoval, je příležitost se poučit z chyb a nedostatků.

Jak na SOVZ?

Smyslem SOVZ není zadat jednu zakázku s udržitelnými aspekty za 4 roky. Mělo by se skutečně jednat o změnu přístupu zadavatele k vlastním nákupům tak, aby svou kupní sílu používal eticky a v souladu se svými cíli a strategiemi.

Taková změna ale nemůže být uspěchaná a nepromyšlená. Ke změně přístupu musí každý zadavatel dojít svou cestou a svým tempem a nejlépe jaksí přirozeně. Pro někoho může být vhodné vyzkoušet si funkčnost aspektů SOVZ na pilotní zakázce, jiný zadavatel může postupovat systematictěji a aspekty SOVZ propsat do vnitřních norem a strategických dokumentů.

Není namístě se domnívat, že sociálně odpovědný zadavatel musí být nutně inovátor, který bude hledat vždy nová a neotřelá řešení nebo dokonce testovat limity zákona. Pro řadu zadavatelů již cestu vyšlapali jiní a je tedy možno inspirovat se vyzkoušenou praxí a jít osvědčenou cestou.

Pokud jde o menší zadavatele a menší zakázky, může být přínosem centralizovaný nebo koordinovaný postup, který odlehčí jednotlivým dílčím zadavatelům v administrativní zátěži a naopak organizaci odpovědné za zadávání umožní promyslet nákup z hlediska jeho dopadu důsledněji a komplexněji. Je však důležité mít na paměti, že ani centralizace ani koordinace postupů by neměla mít za následek omezení šancí menších dodavatelů.

Mgr. Adam Gromnica

Adam Gromnica je absolventem Právnické fakulty Masarykovy univerzity a studentem Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. V rámci projektu Společensky odpovědné veřejné zadávání, který je realizován Ministerstvem práce a sociálních věcí, se věnuje zejména tématu zaměstnávání osob znevýhodněných na trhu práce a v poslední době zaměřuje pozornost na problematiku zaměstnávání osob s trestní minulostí.

Mgr. Martin Koníček

Krajský úřad Jihomoravského kraje se hlásí ke konceptu odpovědného veřejného zadávání již několik let

Krajský úřad Jihomoravského kraje (dále jen „krajský úřad“) se hlásí ke konceptu odpovědného zadávání veřejných zakázek již od roku 2014. Od roku 2015 pak uplatňuje prvky odpovědného přístupu ve svých zakázkách a nákupech systematicky a opakovaně. Jeho záměrem je vynaložit veřejné zdroje co nejvíce smysluplně a pořízením dané služby či daného zboží získat ještě další – přidanou – hodnotu, ať již v podobě podpory sociálních podniků či firem zaměstnávajících osoby se zdravotním postižením, snižování dopadů spotřeby na životní prostředí, etickými nákupy či důrazem na kvalitu apod.

V roce 2015 si krajský úřad pro své potřeby vytvořil metodickou příručku *Základní principy odpovědného nakupování*, prostřednictvím které jsou principy a pravidla pro uplatňování odpovědného veřejného zadávání uváděny do praxe. Krajský úřad v metodické příručce identifikuje – na základě svých priorit – klíčové příležitosti pro odpovědné veřejné zadávání v rámci úřadu. Příručka je návodná a poměrně podrobná, neboť nabízí i doporučené formulace do zadávacích dokumentací tříděné dle cílů a opatření. Příručka je dostupná všem zaměstnancům kraje zařazeným do krajského úřadu. O tom, že je příručka živým pracovním dokumentem, svědčí to, že v roce 2017 byla rozsáhle aktualizována.

Příkladem odpovědného zadávání mohou být jak zakázky spojené s provozem krajského úřadu – nákupy udržitelného a ekologického papíru a výrobků z něj (kancelářský papír, vizitky, kancelářské potřeby, reklamní tiskoviny), drogistického zboží, tak nákupy propagačních předmětů v bio kvalitě s ekologickým potiskem či ze surovin recyklovatelných nebo recyklovaných, při nichž bylo navíc využito dělení zakázek pro podporu malých a středních podniků. Výraznou zakázkou byla „*Dodávka interiéru firemní mateřské školy Kounicova 16, Brno*“ realizovaná ve spolupráci s příspěvkovou organizací Lužánky – středisko volného času. Nábytek byl pořízen v EŠV (Ekologicky šetrný výrobek) kvalitě a za dodržení požadavků na minimalizaci a recyklaci obalů, v nichž byl dodán. Krajský úřad Jihomoravského kraje se při svých nákupech nebojí zapojit studenty a učně z příspěvkových organizací kraje, kteří si tak prakticky vyzkouší teoretické znalosti. Tímto způsobem jsou pořizovány např. květiny, květinové výzdoby, drobné dárky či občerstvení na pořádané akce.

V současné době na krajský úřad dochází k využívání aspektů odpovědného veřejného zadávání v oblasti investiční výstavby a rekonstrukcí budov ve vlastnictví kraje. Zaměstnanci odpovědní za veřejné zakázky měli možnost seznámit se s přístupy odpovědného veřejného zadávání na řadě vzdělávacích akcí, některých uspořádaných přímo pro potřeby krajského úřadu. Další interní informační a vzdělávací workshopy se připravují.

Krajský úřad je aktivním partnerem projektu Podpora implementace a rozvoje sociálně odpovědného veřejného zadávání, jehož nositelem je Ministerstvo práce a sociálních věcí.

Mgr. Martin Koníček

Martin Koníček vystudoval Právnickou fakultu Masarykovy univerzity, působí jako vedoucí odboru kancelář ředitele Krajského úřadu Jihomoravského kraje, garant managementu lidských zdrojů, provozu krajského úřadu, bezpečnostní ředitel a tvůrce Kybernetického operačního centra. Aktivně se zapojuje do společenské odpovědnosti úřadu (např. odpovědným nakupováním a uplatňováním principu udržitelného rozvoje při správě budov), procesního řízení a managementu bezpečnosti informací.

Změna závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku

Změna závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku podle § 222 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (dále jen „ZZVZ“) byla a do budoucna bezesporu bude hojně diskutovaným tématem. V dalším textu shrnuji své praktické zkušenosti z posledních dvou let účinnosti ZZVZ.

Asi nejčastějším omylem běžného zadavatele, se kterým se setkávám, je, že změnu závazku nevnímá v širším kontextu veřejné zakázky, kterou jako veřejný zadavatel připravuje. Nejčastěji zadavatele zajímá, zdali bude navýšena „cena“. Samotný proces změny závazku je však mnohem složitější a nevztahuje se pouze a jen na „změnu ceny“. Pod pojmem „změna závazku“ (všimněte si rozdílné formulace „změna ceny“ a „změna závazku“) je kromě často citovaných „více a méněprací“, kterým se věnuje § 222 odst. 4, 5 a 6 ZZVZ, důležité vnímat jakoukoliv změnu závazku, která by mohla mít dopad na potenciální okruh účastníků, a tedy by mohla být změnou podstatnou, viz § 222 odst. 1 ZZVZ, neboli vše co by mohlo mít dopad na potenciální okruh účastníků, může být změnou podstatnou, přesnější podmínky naleznete v § 222 odst. 3 ZZVZ (viz Rozsudek soudního dvora – *Pressetext C-454/06 ze dne 19. 6. 2008*). Abych jako zadavatel dokázal co nejlépe předcházet podstatným změnám, které mohou mít dopad na nedokončení díla/dodávky/služby atp., či na sankce ze strany kontrolních orgánů, pokud je můj projekt dotován, je vhodné dopředu zvážit všechny podstatné rizikové uzlové body dotčené veřejné zakázky, kterých se změna potenciálního okruhu účastníků může dotknout. Jako prvotní vodítko nám postačí prostá informace, že přímo ustanovení § 222 odst. 2 nám říká, co podstatnou změnou není, a to ve vazbě na § 100 odst. 1 ZZVZ (§ 222 odst. 2 ZZVZ: „Za podstatnou změnu závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku se nepovažuje uplatnění vyhrazených změn závazku sjednaných ve smlouvě na veřejnou zakázku na základě zadávacích podmínek podle § 100 odst. 1.“). Jako vhodné řešení prevence rizik se mi v posledních dvou letech osvědčila tzv. ex ante analýza podstatných změn projektu nebo chcete-li analýza rizik podstatných změn závazků. Analýza nemusí být nijak složitě vypracována. Pokud veřejnou zakázku chystá zkušený odborník, který má dostatek zkušeností z obdobných projektů, je schopen si rizika projektu vizualizovat již při přípravě zadávací dokumentace. Jako pomůcku může použít následující řádky.

Stanovte si kritické body zakázky, např.:

- Způsob zadání veřejné zakázky¹ a správné stanovení předpokládané hodnoty² veřejné zakázky (včetně souvisejících projektů).
- Termín plnění³ – je reálný, je dosažitelný? Lze v období realizace očekávat klimatické vlivy nebo „nepředvídané okolnosti“? Musím termín dodržet „stůj co stůj“? Jsou náklady na nesplnění termínu objektivní (Kolik zadavatele stojí jeden den nefunkčnosti předmětu zakázky? Např. nefunkčnost bazénu pro veřejnost, nebo nemožnost použít určitý úsek železnice atp.)?
- Délka plnění, např. u dlouhodobých kontraktů je vhodné řešit kromě cenových změn, viz níže též možnost změny dodavatele (§ 222 odst. 10 ZZVZ).
- Lze omezit provoz místa realizace, dodání atp. (např. rekonstrukce bytů nebo jader, dodávka přístroje)? Někdy bývají některé části plnění v tzv. „fázi“ nedobytnosti, byť jsou majetkem zadavatele, např. některé byty v rámci rekonstrukce domu mohou být v průběhu realizace nedostupné.
- Lze očekávat nepředvídané práce (např. při rekonstrukci objektu)? Je potřeba zvážit, jak podrobná dokumentace byla vypracována. Zkušenosti však ukazují, že ani sebelepší prováděcí dokumentace není bez chyb. Je asi bláhové si myslet, že je možné dosáhnout bezchybného stavu. Pokud si to někdo myslí, ať se podívá, kolikrát týdně se mu aktualizuje počítač. Je tedy vhodné vždy počítat s minimální investiční rezervou (být tuto rezervu nesoutěžím). Určitým řešením, může být zadávání

na výkon nebo funkci, danou metodu doporučuji však pouze od určité částky a u vhodných projektů.

- Požadavky na kvalifikaci (reference, tým atp., vazba na smluvní podmínky). Zde si dovoluji poznamenat, že zadavatel musí vždy zvážit při změně závazku, zdali tím nemění i poměry v požadované kvalifikaci. U přísnějších kontrol bývá tento bod často předmětem sváru a je vhodné se mu vyhnout. Některé kontroly se též zaměřují na tzv. skrytou diskriminaci v projektové dokumentaci. Jedná se např. o složité technologické postupy, jež provádí jen pár dodavatelů nebo je k nim zapotřebí složitých strojů, které nejsou k dispozici a které se nakonec neuplatní. Obhajoba případného neuplatnění dané technologie při realizaci nebývá ve vztahu k původnímu záměru vždy odpovídající a auditní orgán ji většinou nepřijme, právě z důvodu skryté diskriminace.

Uvědomte si, jakým způsobem chcete nebo hodnotíte nabídky:

Pokud hodnotíte více než jedno kritérium, ať už jako fanoušci vícekritériálního hodnocení nebo ze zákonných důvodů např. viz § 114 odst. 3 ZZVZ, vyřešte si v zadávací dokumentaci, jak řešit situaci, kdy z důvodů neležících na straně zhotovitele, budete řešit rozpor s nabízeným plněním v rámci jednotlivých hodnotících kritérií.

Hodnotící kritérium:

- termín plnění – (je vůbec možnost nastavit posun termínu, pokud je termín plnění hodnotícím kritériem, tak aby případný posun termínu kontrolní orgán posoudil bez sankce?),
- kvalita týmu – (postupy pro změnu osob, pokud dodavatel zvítězil na základě „stohu“ zkušeností – referencí svého projektanta, ten však např. odejde ke konkurenci, kým jej dodavatel nahradí a za jakých podmínek?),
- kvalita posuzovaných výrobků – záměna za jiný výrobek, zde lze postupovat dle § 222 odst. 7 ZZVZ, ovšem je zapotřebí hodnocené parametry striktně zkontrolovat, zdali jsou opravdu rovnocenné nebo lepší.
- cena – změna ceny především v průběhu dlouhodobého plnění veřejné zakázky (dodávky energie, služeb – svoz odpadů atp., inflační doložky). Pro změnu ceny u stavebních prací na základě nových požadavků zadavatele dle § 222 odst. 4, 5 nebo 6 ZZVZ lze stanovit odkaz na tabulkové ceny (např. datová základna RTS, URS atp.). Život nám však v posledním období ukázal, že pokud vzrostou meziročně ceny u některých komodit až o desítky procent, tak je takovýto odkaz mnohdy na škodu a dodavatel na něj v průběhu realizace přistoupit již nechce.

Shora uvedené není sice úplným výčtem, který lze v rámci analýzy stanovit a neobsahuje jistě veškeré informace, ale u většiny veřejných zakázek je dostačující.

Jak již bylo uvedeno, nejžhavějším tématem „změny závazku“ je a vždy pravděpodobně bude „změna ceny“ (ať již ceny díla či dodávek atp.). Pro tyto účely zákonodárce vytvořil § 222 odst. 4, 5 nebo 6 ZZVZ. První citovaný odst. 4 je nyní hojně používaný, nicméně každý zadavatel by měl mít na mysli i související zákonné povinnosti, např. zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla) a tzv. pravidla 3E, tedy i u změn podle odst. 4 změny logicky odůvodnit, aby dodržel auditní stopu. Dále by měl mít na paměti, že zatím převládá výklad zákona, který posuzuje rozsah změn na základě absolutního součtu jednotlivých změn. Byť se vyskytují i názory opačné, u zakázek zadávaných v zadávacím řízení nebo u dotovaných zakázek

malého rozsahu, doporučuji vycházet z varianty, která pracuje s absolutním součtem. Vždy si zkontrolujte samotné jádro vašich změnových listů, tzn. jednotlivé rozpočty a podrozpočty.

Podívejte se, zdali položka méně prací není složením položek „více a méněprací“ a byť se zprvu jeví snížení o 30 tis. Kč jako zcela nevinné, může být ve skutečnosti v absolutní hodnotě rozsahem změny např. ve výši 1,0 mil. Kč atp. Pro tyto účely doporučuji si stáhnout vzory formulářů pro práci se změnami. (např. zde: <http://nzvz.cz/2018/10/30/aktualizovane-vzorove-listy-viceprace-a-meneprace-zzvz/> vzory jsou příkladné a předpokládají určitou znalost v problematice).

U § 222 odst. 5 a 6 pak kromě shora uvedeného u odst. 4, dbejte na dodržování obou podmínek, tedy podmínky dle bodu c) hodnota změny nepřekročí 50 % a podmínky cenového nárůstu – nepřesáhne 30 % dle § 222 odst. 9 ZZVZ. V obou případech změn závazku podle odst. 5 a 6 nezapomeňte na povinnost dle § 222 odst. 8, a odešlete po uzavření dodatku též informaci prostřednictvím formuláře F20 do Věstníku veřejných zakázek. U změn závazků podle odst. 6 dbejte na to, aby změny opravdu naplňovaly kumulativně znaky celého znění odst. 6, teda zda změny byly nepředvídatelné a zda zároveň ani nebylo možné je předvídat a jaké úsilí byste museli vynaložit na to, abyste je mohli předvídat. V daném případě je dán vztah k § 6 ZZVZ, především k zásadě přiměřenosti, která může být v krizových situacích obranou zadavatele. Z mého pohledu je například nepřiměřené vyhotovit posudek podloží za 1,0 mil. Kč pro stavbu za 5 mil. Kč, když se všechny domy v okolí staví na prostých základech a nikdo v okolí budoucí stavby dosud neřešil např. propadání či podzemní vodu.

Naproti tomu ustanovení „změn závazku“ u odst. 5 jsou dle mého názoru dosti specifickým ustanovením a v praxi využití tohoto ustanovení dochází pouze u zadavatelů, kteří jsou odvážnější či mají dostatečný mandát jej využít. Nejběžnější způsob použití jsou případy, kdy zadavatel na něco zapomněl, nebo kdy se průběhu provádění díla dozvěděl o nových faktech či technologiích, které chce, nebo se jeví společensky vhodné je na projektu uplatnit a v rámci ustanovení odst. 4 by takovéto řešení uplatnit nemohl, neboť by se již nevešel do zákonných limitů. U dotovaných projektů je vhodné „změny závazku“ podle odst. 5 předem prokonzultovat s poskytovatelem dotace, aby nedošlo k jejímu krácení.

Poslední ustanovení, které nebylo dosud citováno, je ust. § 222 odst. 10 ZZVZ. Ustanovení je vhodné u dlouhodobých kontraktů, kdy si zadavatel vyhradí právo nahradit vybraného dodavatele druhým v pořadí atp. Nicméně i u krátkodobějších zakázek lze připustit praktičnost odst. 10 – v případě, že zadavatel vypoví smlouvu aktuálnímu zhotoviteli z důvodů např. podstatného porušení smluvních podmínek. Ustanovení § 222 odst. 10 písm. a) ZZVZ je však možné uplatnit pouze v případě, že si takovouto změnu zadavatel vyhradil v zadávací dokumentaci podle § 100 odst. 2 ZZVZ. U písm. b) téhož ustanovení, u něž se na rozdíl od písm. a) po zadavateli nevyžaduje „výhrada“ změny, je však potřeba, aby nový dodavatel splňoval kritéria kvalifikace stanovená v zadávací dokumentaci původního zadávacího řízení, viz citace, „pokud změna v osobě dodavatele je důsledkem právního nástupnictví v souvislosti s přeměnou dodavatele, jeho smrtí nebo převodem jeho závodu, popřípadě části závodu, a nový dodavatel splňuje kritéria kvalifikace stanovená v zadávací dokumentaci původního zadávacího řízení“. Ustanovení § 222 odst. 10 písm. b) ZZVZ je zaměřeno na praktickou stránku života dodavatelů, tzn. jak řešit situaci, pokud dodavatele někdo koupí, nebo se s někým spojí (dojde k akvizici) atp. K těmto jevům nedochází často, ale nastat mohou.

Věřím, že můj příspěvek k tématu změny závazků ze smlouvy alespoň napověděl, že dané téma je mnohem širší a je bláhové jej vztahovat pouze na „navýšení ceny“. Článek se snažil ukázat, že veřejnou zakázku zadavatel musí vnímat v celém jejím procesu, neboť zprvu banální problémy v realizaci mohou přinést v budoucnu „neřešitelné změny závazků“, resp. neřešitelné změnou dle § 222 ZZVZ. Abychom předešli budoucím problémům, je vhodné si zakázku vizualizovat např. v rámci ex ante analýzy. Myšlení dopředu mnohdy bolí nebo na něj není čas, ale vždy se vyplatí. Všem, kteří se veřejným zakázkám věnují, přeji pevné nervy a kladné vyjádření všech zúčastněných v zadávacím procesu.

¹⁾ Způsob zadání veřejné zakázky, např. u stavebních prací

- A) klasický a nejběžnější způsob zadávání na základě soupisu stavebních prací dodávek a služeb s výkazem výměr podle vyhlášky č. 169/2016 Sb.,
- B) „progresivní“ způsob zadávání tzv. na výkon nebo funkci (tzv. design and build, či s částečným uplatněním na design and build viz § 92 odst. 2 ZZVZ).

Při klasickém způsobu zadávání nese zadavatel odpovědnost za správnost prováděcí projektové dokumentaci, především „soupisu prací“. Soupis prací stojí na špičce ledovce, ale při samotné stavbě je zapotřebí souladu všech dokumentů v prováděcí projektové dokumentaci. U zadání na výkon nebo funkci je toto břímě přeneseno na dodavatele, resp. budoucího zhotovitele, o to složitější je příprava zadávací dokumentace.

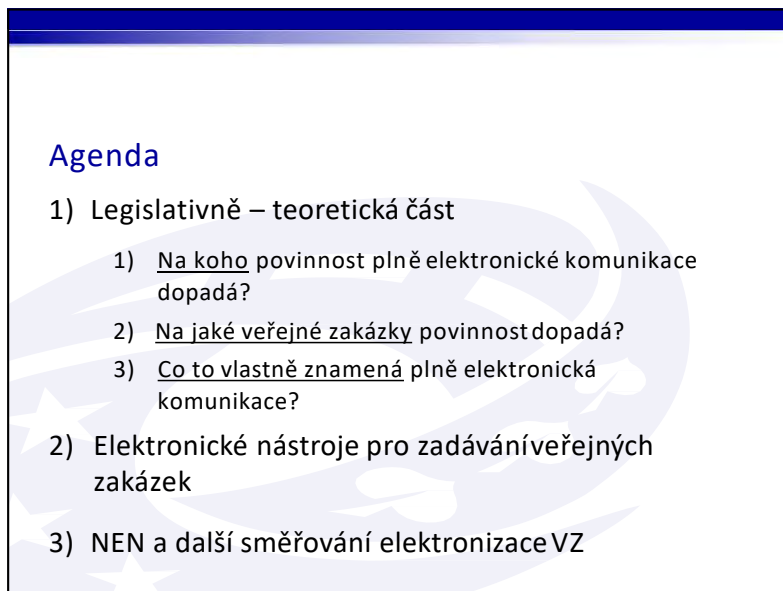
²⁾ Způsob stanovení předpokládané hodnoty je uveden v § 16 – 23 ZZVZ. Je velmi vhodné vždy s ohledem na konkrétní zakázku si vizualizovat možná rizika navýšení ceny v případě tzv. „víceprací“ a tzv. přesahu „limitu“ vlivem „cenového nárůstu“ veřejné zakázky. Jako vhodné řešení u zakázek s předpokládanými hodnotami těsně pod zákonným limitem se jeví vždy zvolit přísnější režim veřejné zakázky, např.: u veřejné zakázky s předpokládanou hodnotou 5,8 mil. Kč bez DPH zakázku soutěžit již v zadávacím řízení (podle ZZVZ), tedy nikoliv výběrovým řízením mimo režim zákona (podle výjimky dle § 31 ZZVZ pro zakázky malého rozsahu); u předpokládané hodnoty 45 mil. Kč bez DPH a výše je vhodné již zvolit otevřené nebo jiné řízení v podlimitním režimu na místo zjednodušeného podlimitního řízení dle § 53 ZZVZ (byť § 16 odst. 5 ZZVZ je odkazuje na zakázky malého rozsahu); u částky kolem 140 mil. Kč bez DPH již zvolit řízení v nadlimitním režimu (hlavně z důvodu možného cenového nárůstu – např. zakázky realizované v roce 2018, které se soutěžily podle cenových základů z roku 2016). Ekvivalentně lze postupovat u dodávek a služeb. Zadavatel se tímto způsobem vyhne velmi složitému odůvodňování překlenutí limitu. U dotovaných projektů to platí dvojnásob.

³⁾ Termín plnění je vhodné nastavit tak, aby byl dosažitelný. Pokud mě okolnosti nenuť termín zkracovat na co nejkratší dobu, je vhodnější stanovit realistický termín provedení, neboť „přiláká“ více účastníků, což je vhodné. V každém případě je potřeba zvážit i následující, pokud předpokládám, že mohou vyvstat v průběhu prací posuny termínu z důvodu okolností, které zadavatel jednající s náležitou péčí nemohl předvídat, např. častý jev u rekonstrukcí, nebo u zakládání, nebo u podzemních prací či změnou zákona v průběhu dodávek atp. Jeho vhodné si tyto možnosti posunu termínu realizace též ve smlouvě vyhradit. Mnohokrát by dodavatel termín dodržel, ale čeká na úpravu podkladů ze strany projektanta, statika atp. a nemá možnost nové skutečnosti včas ani nacenit, natož je provést.

Ing. Jaroslav Halamíček

Jaroslav Halamíček se oblastí zadávání veřejných zakázek a přípravy investičních projektů zabývá více než deset let. Ve své praxi se podílel na několika stovkách úspěšně zrealizovaných investičních projektů a výběrových řízení. Je spoluzakladatelem a iniciátorem projektu NZVZ.cz, přednáší na seminářích zabývajících se problematikou veřejných zakázek.

Povinná elektronická komunikace v zadávání řízení a využití e-nástrojů

Legislativně teoretická část

- Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek
- Vyhláška č. 168/2016 Sb., o uveřejňování formulářů pro účely zákona o zadávání veřejných zakázek a náležitostech profilu zadavatele
- Vyhláška č. 260/2016 Sb., o stanovení podrobnějších podmínek týkajících se elektronických nástrojů, elektronických úkonů při zadávání veřejných zakázek a certifikátu shody
- UV č. 467/2017 o uložení povinnosti využívat Národní elektronický nástroj při zadávání veřejných zakázek

Na koho a kdy povinnost dopadá?

- Plně elektronicky VŠICHNI – 18. 10. 2018
- Od 1. 10. 2016 – účinnost zákona – ZANÁMI
- Od 18.4.2017 pro Českou republiku, organizační složky státu, ČNB a centrální zadavatele – ZANÁMI
- Od 18. 10. 2018 – pro VŠECHNY zadavatele dle ZZVZ – ZANÁMI

Na jaké veřejné zakázky povinnost dopadá?

- Na veřejné zakázky zadávané dle ZZVZ
- Povinnost NEDOPADÁ na tzv. veřejné zakázky malého rozsahu
- Stanovisko expertní skupiny pro ZZVZ
  - http://portal-vz.cz/getmedia/715439fe-0a1d-4afc-8083-a2f0db34dc9e/Komunikace-mezi-zadavatelem-a-dodavatelem_VZMR.pdf

Základní východiska při elektronické komunikaci

- při komunikaci mezi zadavatelem a dodavatelem nesmí být narušena důvěrnost nabídek a žádostí o účast a úplnost údajů v nich obsažených
- Zadavateli nesmí být umožněn přístup k obsahu nabídek a žádostí o účast před uplynutím lhůty stanovené pro jejich podání

Co elektronická komunikace při zadávání VZ vlastně znamená?

- Komunikace mezi zadavatelem a dodavatelem (§ 211 ZZVZ)
- ZÁKLADNÍ PRAVIDLO: písemná komunikace mezi zadavatelem a dodavatelem musí probíhat elektronicky
- NÁSTROJE: elektronický nástroj dle §213 ZZVZ, datové schránky, email
- Co k čemu lze použít?
  - Elektronický nástroj – nabídky, žádosti o účast
  - Datová schránka, email – Žádost o vysvětlení zadávací dokumentace, námítky, atd.
- POZOR – DS ani EMAIL nelze použít pro podání nabídky
- Nesplňují požadavky na zaručení důvěryhodnosti podání – viz předchozí slide

Výjimky (§ 211 odst. 3 písm. a)

- použití elektronické komunikace s ohledem na zvláštní povahu veřejné zakázky vyžaduje zvláštní nástroje, zařízení nebo formáty souborů, jež nejsou obecně dostupné nebo podporované obecně dostupnými aplikacemi;
- za obecně dostupné se nepovažují aplikace používané k popisu předmětu plnění, které používají formáty souborů, jež nelze zpracovat pomocí žádné jiné aplikace s otevřeným zdrojovým kódem nebo obecně dostupné aplikace, nebo se na ně vztahují komerčně poskytované licence a zadavatel je nemůže zpřístupnit pro stažení nebo používání na dálku,
- Např. architektonické výkresy, atd.

Výjimky (§ 211 odst. 3 písm. b)

- Použití elektronické komunikace vyžaduje zvláštní kancelářské vybavení, které zadavatelé běžně nemají k dispozici
- Např. architektonické výkresy, atd.

Výjimky (§ 211 odst. 3 písm. c)

- zadávací podmínky vyžadují předložení vzorků nebo modelů, které nemohou být předloženy za použití elektronické komunikace
- Cokoliv hmotného, prototyp SW, atd.

Výjimky (§ 211 odst. 3 písm. d)

- Použití jiné než elektronické komunikace je nezbytné z důvodu narušení zabezpečení elektronické komunikace nebo z důvodu ochrany zvláště citlivé povahy informací, přičemž požadovanou úroveň zabezpečení nelze řádně zajistit běžně dostupnými elektronickými nástroji nebo nástroji

Povinnost zadavatele (§ 211)

- při elektronické komunikaci zadavatel poskytne dodavatelům k dispozici veškeré informace technické povahy, včetně kódování a šifrování, které jsou nezbytné pro elektronickou komunikaci, zejména pro elektronické podání nabídek a žádostí o účast

Elektronický podpis – povinnost zadavatele (§ 211)

- ❑ nejde-li o komunikaci uskutečňovanou prostřednictvím elektronického nástroje nebo datové schránky, musí být datová zpráva opatřena platným uznávaným podpisem, pokud jde o
  - o výzvu určenou účastníkům zadávacího řízení
  - o oznámení o výběru,
  - o rozhodnutí o nejvhodnějším návrhu v soutěži o návrh,
  - o vyloučení účastníka zadávacího řízení
- ❑ Stanovisko expertní skupiny pro ZZVZ
  - o <http://portal-vz.cz/getmedia/5f568192-5f4d-444a-9d48-ff4ee60501cf/Podepisovani-elektronickych-ukonu-v-zadavacim-rizeni.pdf>

Fikce v komunikaci – (§ 211) a

- Při komunikaci uskutečňované prostřednictvím datové schránky je dokument doručen dodáním do datové schránky

Fikce v komunikaci – § 4 vyhlášky č. 260/2016 Sb.

- doručení prostřednictvím e-nástroje je okamžik přijetí datové zprávy na elektronickou adresu adresáta v e-nástroji

Elektronické nástroje pro zadávání veřejných zakázek

Elektronický nástroj (§ 28 odst. 1 a § 213)

- programové vybavení, případně jeho součásti, které jsou spojeny se sítí nebo službou elektronických komunikací a umožňují prostřednictvím této sítě příjem
    - (i) nabídek, (ii) předběžných nabídek, (iii) žádostí o účast, (iv) žádostí o zařazení do systému kvalifikace, (v) žádostí o účast nebo návrhů v soutěži o návrh nebo (vi) aukčních hodnot v elektronické aukci
- v elektronické podobě, včetně jejich zpracování zahrnujícího digitální kompresi a uchování dat a pořízení záznamů o provedených úkonech, jež jsou nedílnou součástí jejich programového vybavení

Elektronické nástroje

Vyhláška č. 260/2016 Sb., o stanovení podrobnějších podmínek týkajících se elektronických nástrojů, elektronických úkonů při zadávání veřejných zakázek a certifikátu shody

Žádné zásadní změny dle zákona

Zachována nepovinná certifikace

Redukován výčet zpráv, které mají být opatřeny uznávaným EP

Elektronický nástroj

- zadavatel může použít elektronický nástroj za předpokladu, že jeho použití neporušuje zákaz diskriminace a elektronický nástroj je s ohledem na předmět veřejné zakázky obecně dostupný a slučitelný s běžně užívanými informačními a komunikačními technologiemi
- použití elektronického nástroje musí být pro dodavatele bezplatné

Elektronický nástroj

- Požadavky na funkcionalitu elektronického nástroje:
  - o profil zadavatele
  - o elektronická realizace zadávacích řízení
  - o rámcové dohody
  - o dynamický nákupní systém
  - o elektronická realizace soutěže o návrh
  - o elektronické katalogy
- Požadavky na prostředí

Elektronický nástroj a vyhláška 260/2016

- zadavatel musí zajistit, aby elektronické nástroje, jejichž prostřednictvím jsou úkony při zadávání veřejných zakázek uskutečňovány, prokazatelně splňovaly požadavky stanovené ZZVZ;
- lze VŽDY prokázat certifikátem shody, který vydal subjekt posuzování shody akreditovaný vnitrostátním akreditačním orgánem
- Platnosti certifikátu
  - o certifikát shody funkčních vlastností – 6 let
  - o certifikát shody týkající se prostředí – 3 roky

Certifikovaný či necertifikovaný e-nástroj

- E-nástroj NEMUSÍ mít certifikaci
- Používat certifikovaný nástroj NENÍ povinné

DOPORUČUJEME používat certifikovaný e-nástroj

<http://www.portal-vz.cz/cs/jak-na-zadavani-verejnych-zakazek/Elektronicke-zadavani-verejnych-zakazek/Seznam-certifikovanych-el-nastroju-dle-zakona-c-134-2016-Sb>

Profil zadavatele

§ 28 odst. 1 písm. j) ZZVZ

elektronický nástroj, který umožňuje neomezený dálkový přístup a na kterém zadavatel uveřejňuje informace a dokumenty ke svým veřejným zakázkám

Vyhláška č. 168/2016 Sb., o uveřejňování formulářů pro účely zákona o zadávání veřejných zakázek a náležitostech profilu zadavatele

Profil zadavatele (§ 214)

Zákaz používat k uveřejnění více aktivních profilů

- ~~Elektronická tržiště do 30.6.2017 – e-nástroj ve správě MMR~~
- Národní elektronický nástroj (NEN) – e-nástroj ve správě MMR

Neomezený přímý dálkový přístup/registrace

- § 3 odst. 2 písm. c) vyhláška 260/2016 Sb. – zákaz registrace pro přístup k dokumentům a informacím o VZ

Doba uveřejnění na profilu zadavatele

Povinně do konce lhůty pro podání nabídek

- Výzva k podání nabídek v ZPŘ
- Zadávací dokumentace

Uveřejňování/doba na profilu zadavatele

Po dobu 2 let od uveřejnění

- Oznámení o vyloučení účastníka v ZPŘ
- Oznámení o výběru dodavatele v ZPŘ
- Oznámení o zrušení ZPŘ
- Vysvětlení zadávací dokumentace
- Písemná zpráva zadavatele
- Smlouva
- Výše skutečně uhrazené ceny
- Strukturované údaje dle Přílohy č. 8 vyhlášky 168/2016 Sb.

Dílčí shrnutí

- Povinná elektronická komunikace platí pro VŠECHNY ZADAVATELE dle ZZVZ (povinnost neplatí pro VZMR a uvedené výjimky)
- Významným způsobem roste role elektronických nástrojů
- Soulad elektronického nástroje se ZZVZ se prokazuje prostřednictvím tzv. „certifikace“ dle vyhlášky 260/2016Sb. o certifikaci elektronických nástrojů
- V současnosti existuje 20 nástrojů certifikovaných dle vyhlášky 260/2016Sb, z toho 13 na elektronickou komunikaci
- Certifikace není povinná, je možno využívat i necertifikovaný nástroj

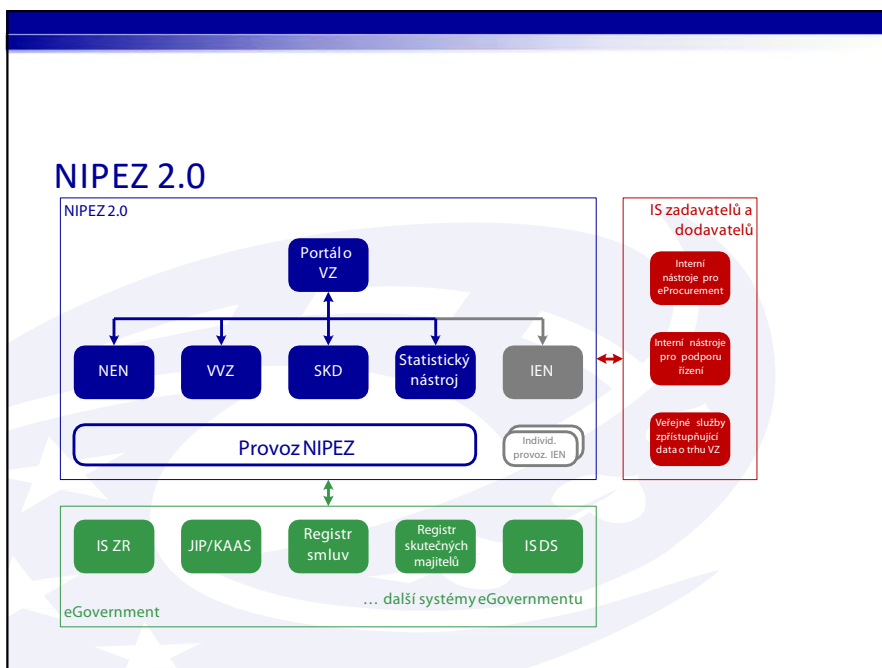
Národní elektronický nástroj a Strategie elektronizace veřejných zakázek 2016–2020

Povinnost využívat NEN

- UV 408/2018 o povinném využívání NEN
  - Povinnost pro ÚOSS a podřízené organizace
  - VZ nad 500 000 Kč bez DPH
- Povinnost pro ostatní zadavatele (obce, kraje, atd.)
  - Není stanoven termín povinného využívání NEN
    - využívání NEN ze strany krajů, měst a obcí DOBROVOLNÉ

Aktualizace Strategie elektronizace VZ

- Půjde do vnějšího připomínkového řízení – tj. i na Svaz měst a obcí
- Hlavní cíle
  - Ulehčení přístupu dodavatelů k trhu VZ
  - Rychlé, plně elektronické zadávání a kontrola VZ
  - Maximální využití dat z jiných ISeGovernment

Děkuji za Vaši pozornost

Ministerstvo pro místní rozvoj: www.mmr.cz

Portál o veřejných zakázkách a koncesích: www.portal-vz.cz

Informační systém o veřejných zakázkách: www.isvz.cz

Věstník veřejných zakázek: www.vestnikverejnychzakazek.cz

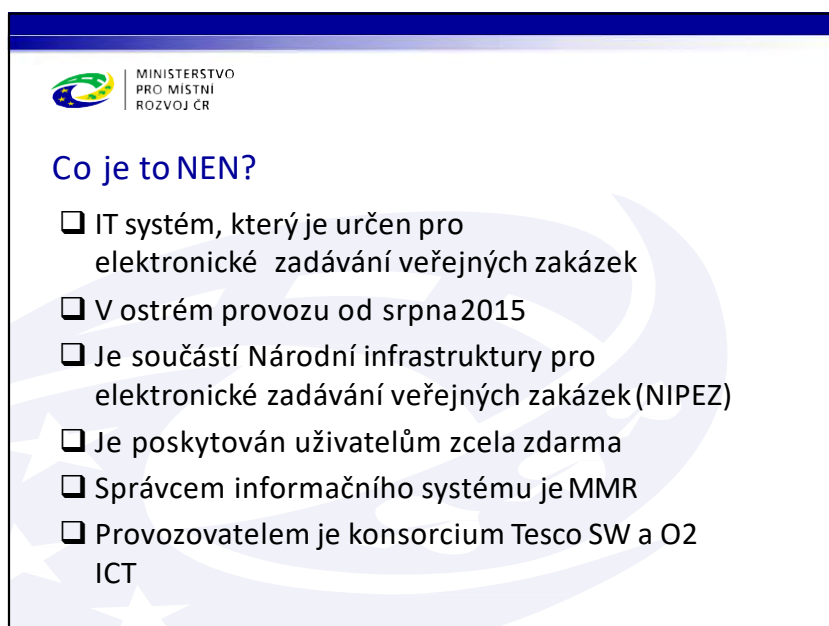
Národní elektronický nástroj: <https://nen.nipez.cz/>

Úřední věstník Evropské unie: <http://ted.europa.eu>

Ing. Stanislav Bogdanov

Stanislav Bogdanov je ředitelem Odboru národních a EU informačních systémů na Ministerstvu pro místní rozvoj. Věnuje se projektu Národního elektronického nástroje (NEN) a elektronizaci ve veřejných zakázkách obecně. Vystudoval obor Veřejná ekonomika se zaměřením na veřejné finance (fakulta Ekonomicko-správní) a politologii (fakulta Sociálních věd) na Masarykově univerzitě v Brně.

Národní elektronický nástroj

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Výhody použití NEN

- Státem garantovaný certifikovaný nástroj
- Bezpečné uložení dat a právní průkaznost dat
- Nástroj je ve shodě ze zákonem o zadávání veřejných zakázek a souvisejícími vyhláškami
- Jednotná výkladová stanoviska a metodická podpora
- Zjednodušený průchod, propojení na VVZ
- Anglická verze pro dodavatele

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Výchozí stav

- Strategie elektronizace veřejných zakázek 2016–2020
- UV 467/2017 Sb. o povinném využívání NEN
- UV 408/2018 o povinném využívání NEN
- Zákon č. 134/2016 Sb. o zadávání veřejných zakázek
- Vyhlášky 260/2016 Sb, 168/2016 Sb, 82/2018 Sb.

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Plány a vize MMR

- Vychází ze Strategie elektronizace veřejných zakázek 2016–2020
- 1. Centralizace dat na jednom místě
- 2. Zvýšená kontrola státu nad daty o veřejných zakázkách
- 3. Posílení transparentnosti v zadávání VZ
- Prostředek – NEN jako centrální profil zadavatele
- Nově není stanoven termín povinného využívání NEN všemi zadavateli

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Budoucnost NEN

- ÚOOS a podřízené organizace – povinné využívání NEN s možností požádat o výjimku
- Proběhla aktualizace UV 467/2017 ve smyslu rozšíření výjimky na veškeré zadávací postupy,
- Kdo výjimku obdrží bude moci využívat jakýkoliv certifikovaný nástroj
- MMR připravuje vyhodnocení (leden 2019) a následně bude zvolen další postup pro ostatní zadavatele (obce, kraje)

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

UV o povinném využívání NEN

- Od 1. 7. 2018 povinnost využívat NEN pro UOSS – cca 3/4 ministerstev NEN využívá
- Předpoklady pro udělení výjimky – certifikovaný nástroj, ekonomicky smysluplné, přidaná hodnota
- MMR dává Vládě ČR doporučující stanovisko
- Výjimku uděluje vláda ČR
- V současné době výjimka udělena pouze ŘSD

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Povinná elektronická komunikace od 18. 10. 18

- Od 18. 4. 2017 Zadavatelé dle § 4 odst. 1, písm. a), c) ZZVZ
- Od 18. 10. 2018 platí pro všechny zadavatele dle ZZVZ
- Vychází z evropské směrnice, která byla transponována do ZZVZ
- Na VZMR se povinná elektronická komunikace nevztahuje
- Zadávání v NENU upravují Pravidla NEN (Tyto stanovují volně, jestli zadavatel bude VZMR realizovat elektronicky či listinně)

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

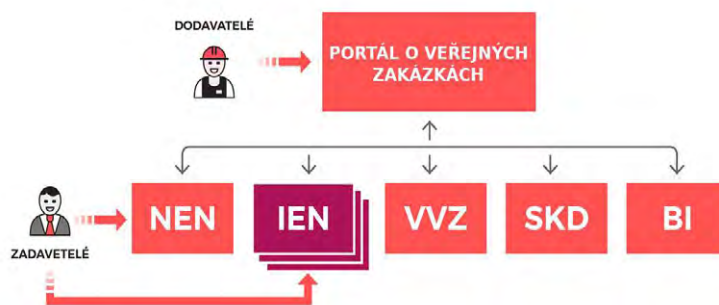
Elektronická komunikace

- Prostřednictvím elektronického nástroje je nutné provádět příjem nabídek,
- předběžných nabídek (jednací řízení s uveřejněním),
- žádostí o účast (užší řízení, jednací řízení s uveřejněním),
- žádosti o zařazení do systému kvalifikace podle § 166 odst. 5 (sektoroví zadavatelé),
- žádostí o účast nebo návrhů v soutěži o návrh, nebo

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

MMR a Nipez 2.0

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Popis Nipez 2.0

- PVZ – Portál o veřejných zakázkách o hlavní brána pro dodavatele
- NEN – Národní elektronický nástroj
- IEN – Individuální elektronické nástroje
- VVZ – Věstník veřejných zakázek
- SKD – Seznam kvalifikovaných dodavatelů
- BI – nový business intelligence nástroj

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Certifikace elektronických nástrojů

- Upravuje vyhláška č. 260/2016 Sb. o certifikaci el. nástrojů
- Certifikaci provádí nezávislý certifikační orgán, který k tomu má udělenou akreditaci od ČIA
- V současné době 6 dalších plně certifikovaných elektronických nástrojů
- Seznam certifikovaných el. nástrojů na <http://www.portal-vz.cz/cs/Jak-na-zadavani-verejnych-zakazek/Elektronicke-zadavani-verejnych-zakazek/Seznam-certifikovanych-el-nastroju-dle-zakona-c-134-2016-Sb>

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

NEN – plně certifikovaný nástroj

- Profil zadavatele
- Elektronická realizace zadávacích řízení – komunikace
- Elektronická aukce
- Rámcové dohody
- Dynamické nákupní systém
- Elektronická realizace soutěže o návrh

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Jak mohu NEN začít používat?

- Začít zkoušet můžete na referenční prostředí
- Referenční prostředí, bez právní závaznosti
- Registrace volná
- Zdarma
- Reálné zakázky se realizují na produkčním prostředí
- Registrace s oficiálními náležitostmi – elektronický podpis

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

NEN – rychlost, bezpečnost

- Testování v rychlosti s ostatními EN je NEN srovnatelný
- Testování s konkurenčními nástroji
- První polovina roku 2019 výrazné zrychlení systému
- NEN patří mezi kritickou informační infrastrukturu státu
- SSL Labs - A+
- NEN prošel zátěžovými testy s velmi dobrým výsledkem

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Základní principy práce v NEN

- Dynamické generování životního cyklu
- Nestandardní stavy
- Tvorba vzorů a šablon
- Auditní stopa
- Export dokumentace
- Archivace dat

3 způsoby práce v NEN

- Elektronicky – uveřejňování do VVZ, Profil zadavatele, elektronické podávání nabídek, automatické hodnocení, komunikace s dodavateli atd.
- Kombinovaně – elektronicky i evidenčně (VVZ, poloautomatické hodnocení nabídek)
- Evidenčně – zadavatel pouze zaeviduje informace o VZ

Připravenost NEN – Školení

- V současné době proškoleno více než 5 tis. uživatelů – zadavatelé + dodavatelé
- Licence externím školitelům
- MMR bude udělovat licence externím školitelům a to s cílem větší kontroly kvality školení NEN
- V současné době 11 certifikovaných školitelů

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Připravenost NEN – Elearning

- Praktický kurz k používání NEN
- Praktický kurz – VZMR
- Praktický kurz – Dodavatel
- Proškoleno přes 1,5 tis. uživatelů
- Video a testy
- Odlišná registrace než do NEN

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Připravenost NEN – podpora uživatelů

- Telefonická podpora
- Email
- Service desc
- Formulář “napište nám”
- MMR

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

NEN v roce 2018

- HTLM 5 verze pro dodavatele
- Nový portál veřejných zakázek – Nipez 2.0
- VZ na novou databázi NEN – vysoutěženo
- VZ na rozvoj systému NEN – vypsáno
- VZMR krátkodobý rozvoj – budou nasazeny nejvíce požadované změny vsystému (release říjen a prosinec)
- Mediální kampaň

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Rozvoj NEN v roce 2018

- 10/2018
- u RD název smlouvy na první straně záložky
- Rozšíření zjednodušeného průchodu NEN
- Zjednodušen vyhledávání bez znaku*
- Rozšíření možnosti odesílání formulářů prostřednictvím NEN F12, F13, F15, F21 (ne čtvrtletní), F22 (ne čtvrtletní), F23, F24, F25

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Rozvoj NEN v roce 2018

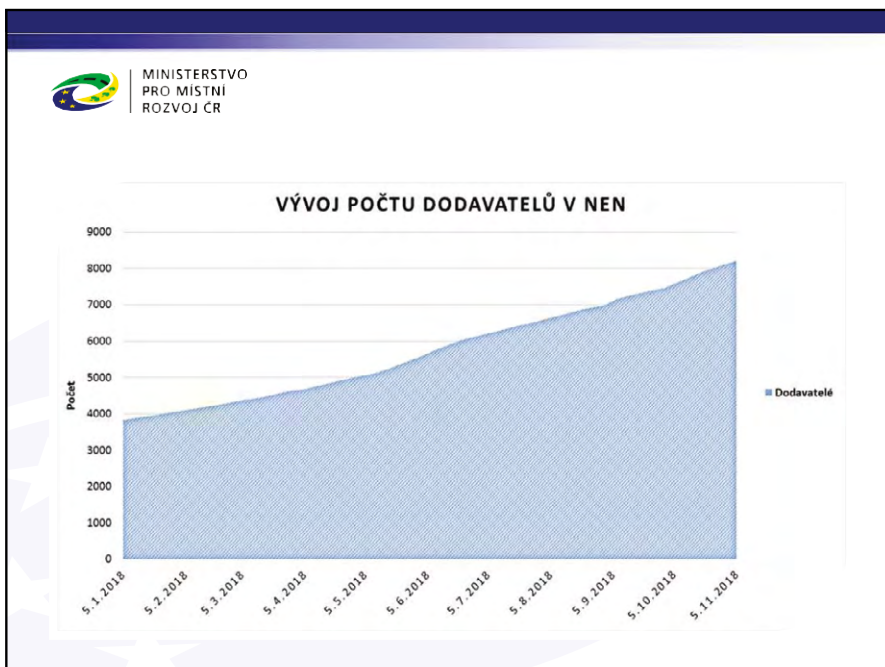
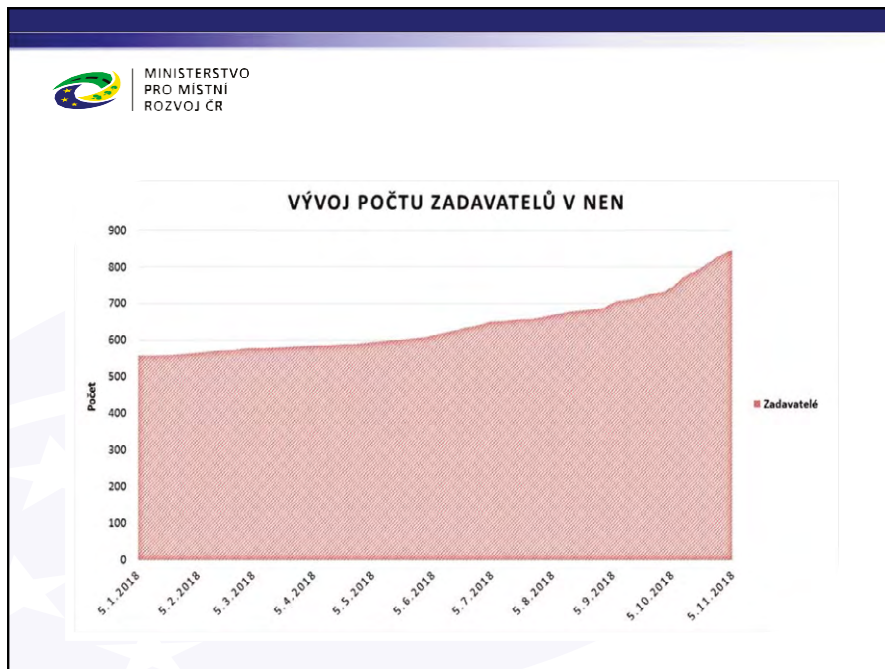
- 12/2018
- Vyhledávání dodavatelů dle číselníku NIPEZ/CPV
- Možnost zaslání zapomenutého hesla a přihlašovacího jména
- Změna notifikace. Přidání volby – „zasílat notifikace pouze u zakázek kde je zadavatel kontaktní osoba“
- Vyhledávání zadavatele dle místa plnění

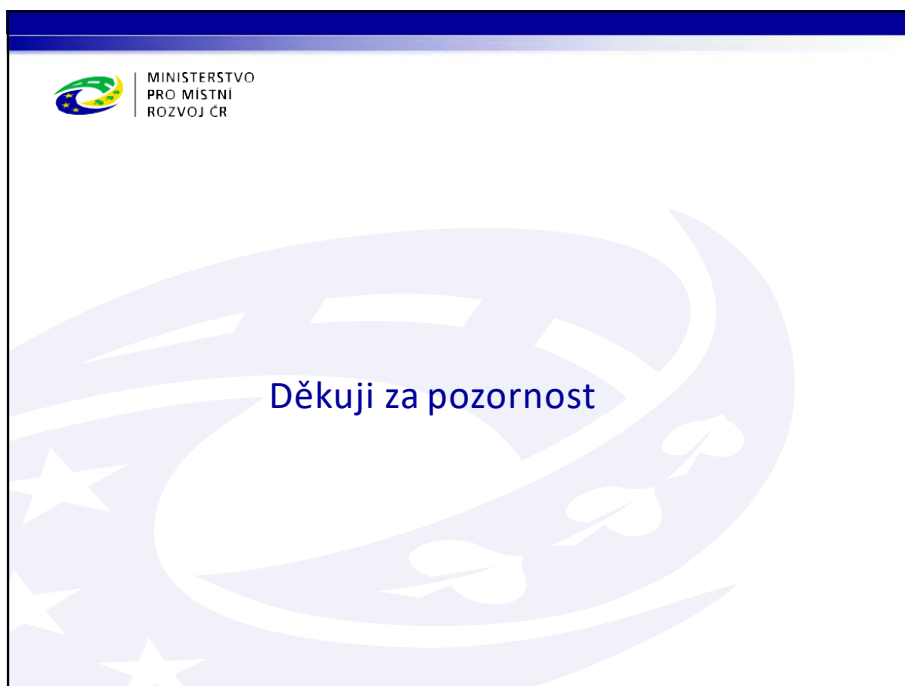
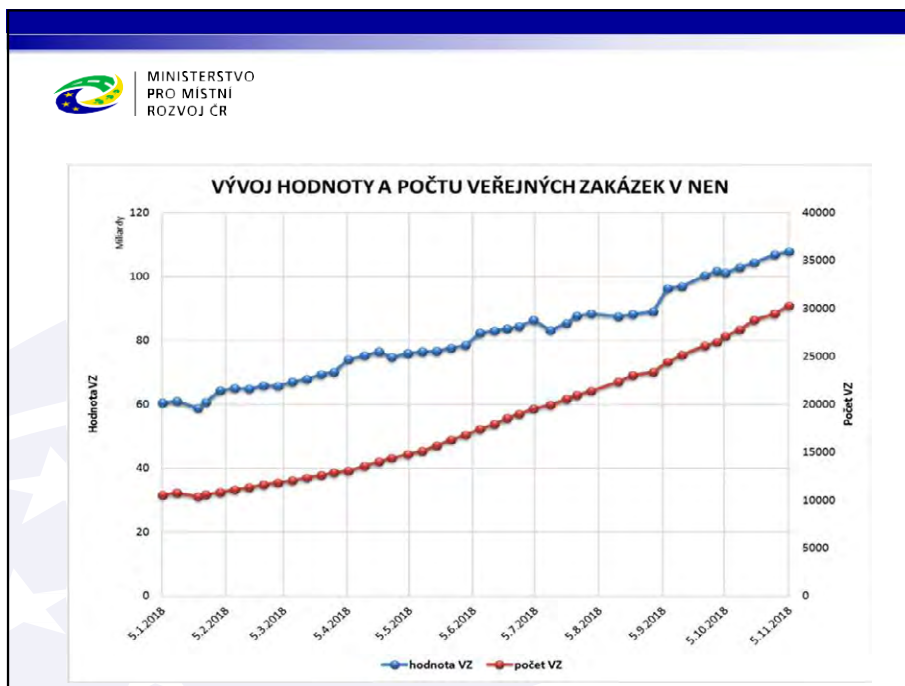

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Aktuální statistiky

- Počet veřejných zakázek: 31 tis.
- Celková hodnota: 120 mld. Kč
- Počet zadavatelů: cca 1 tis.
- Počet dodavatelů: cca 9 tis. (+ 100 týdně)
- Počet uživatelů: 21 tis. (+ 200 týdně)
- Největší zadavatelé: MV, MZV, MO, NPÚ, ŘSD

Ing. Markéta Hradská

Markéta Hradská pracuje na Ministerstvu pro místní rozvoj na Odboru národních a EU informačních systémů. Zabývá se zejména problematikou Národního elektronického nástroje (NEN) a to i z pozice lektora na vzdělávacích akcích pořádaných Ministerstvem.

Využívání elektronických nástrojů ve veřejných zakázkách

Pro příjem nabídek v zadávacím řízení musí obec či svazek obcí od 18. října 2018 povinně používat elektronický nástroj. Byť pro další komunikaci mezi zadavatelem a dodavatelem lze použít i jiné elektronické prostředky, typicky e-mail či datovou schránku, bez elektronického nástroje není možné zadávací řízení zrealizovat, jelikož pro příjem nabídek nelze použít žádný jiný elektronický prostředek než právě elektronický nástroj.

V praxi se však setkávám s tím, že někteří zadavatelé nemají k dispozici takový profil zadavatele, který by umožňoval i elektronický příjem nabídek (nebo takovou „variantu“ využívání elektronického nástroje nemají zaplacenou). Zákon nebrání zadavateli, aby pro příjem nabídek však zvolil jiný elektronický nástroj, než je jeho stávající profil. Jedinou podmínkou je, aby zadavatel jasně specifikoval takový elektronický nástroj v zadávací dokumentaci. V opačném případě by dodavatelé nevěděli, „kam“ mají nabídky podávat.

Pokud hodlá zadavatel využít jiný elektronický nástroj než je jeho stávající profil, pak lze zadávací řízení zrealizovat různými způsoby:

- a) Zadávací dokumentace bude umístěna na stávajícím profilu + prostřednictvím jiného elektronického nástroje budou přijímány nabídky (např. Národní elektronický nástroj nebo některý z komerčních elektronických nástrojů).
- b) Pouze v případě využití Národního elektronického nástroje (dále jen „NEN“), může zadavatel využít dva profily. Zadavatel tak bude mít k dispozici stávající profil a druhý profil, kterým bude NEN. Pro zakázky malého rozsahu může zadavatel využívat svůj stávající profil a v případě zadávacího řízení využije NEN pro kompletní administraci zakázky včetně elektronického příjmu nabídek.

K první variantě je potřeba doplnit, že zadavateli je nutné vytvořit v systému elektronického nástroje účet, aby v informacích, bez jejichž vyplnění systém většinou nezveřejní zakázku (a není tak funkční příjem nabídek), nebyla uvedena osoba odlišná od zadavatele (např. administrátor). Administrátor může de facto celou zakázku v elektronickém nástroji zrealizovat, aniž by se zadavatel musel aktivně podílet na administrativních záležitostech, a to na základě samostatného účtu administrátora, který bude k vytvořené zakázce v systému přiřazen a bude mít tak oprávnění zakázku spravovat.

Poslední varianta, která přichází do úvahy je:

- c) zadání zakázky prostřednictvím centrálního zadavatele. Centrální zadavatel (např. svazek obcí, univerzita) vyhlašuje zakázku namísto zadavatele (obec, fakulta univerzity). Centrální zadavatel spravuje celou zakázku na svém profilu. S ohledem na to, že v pozici centrálního zadavatele se většinou objevují „větší“ zadavatelé, mají takoví zadavatelé často k dispozici profil, který umožňuje i elektronický příjem nabídek.

Je na zadavateli, pro jakou variantu řešení se rozhodne. Na rozdíl od profilu zadavatele, jehož adresa musí být zveřejněna ve Věstníku veřejných zakázek, musí být adresa elektronického nástroje (prostřednictvím kterého se v daném zadávacím řízení budou podávat nabídky) zveřejněna pouze v zadávací dokumentaci konkrétního zadávacího řízení. Zadavatel si tak může pro každé zadávací řízení zvolit i jiný elektronický nástroj pro příjem nabídek, pokud jeho adresu uvede v zadávací dokumentaci.

Mgr. Veronika Svobodová

Mgr. Veronika Svobodová pracovala více jak šest let v soukromé poradenské společnosti orientující se na problematiku grantů a dotací jako firemní právnická se zaměřením na veřejné zakázky. V současné době pracuje pro Svaz měst a obcí České republiky na pozici právnická – specialista na veřejné zakázky. Vystudovala Právnickou fakultu Masarykovy Univerzity v Brně. Aktivně se věnuje lektorské i publikační činnosti v oblasti veřejných zakázek.

Aktuální problémy ve veřejných zakázkách

Sborník z právní konference

Publikace byla vytvořena Svazem měst a obcí České republiky v rámci projektu

„Posilování administrativní kapacity obcí na bázi meziobecní spolupráce“,

zkráceně také „Centra společných služeb“ (CSS)

registrační číslo: CZ.03.4.74/0.0/0.0/15_019/0003017,

zpracována právním týmem Projektu CSS

a financována z prostředků Evropského sociálního fondu

prostřednictvím Operačního programu Zaměstnanost

Náměty, dotazy či připomínky k této publikaci můžete směřovat

na email Svazu měst a obcí ČR: smocr@smocr.cz

Vydal Svaz měst a obcí České republiky

ISBN 978-80-88375-03-6

Grafické zpracování: Jiří Kaufner

Praha, únor 2020